

Nr 374

Av herr **Andersson** i Brämhult m. fl., om anordnande av en folkräkning år 1955.

I statsverkspropositionen 1955, bil. 9 s. 23, har chefen för finansdepartementet anmält att statistiska centralbyrån efter samråd med ett flertal myndigheter och sammanslutningar framlagt ett förslag till folkräkning i samband med mantalsskrivningen den 1 november 1955. Departementschefen har emellertid icke funnit sig kunna tillstyrka att någon folkräkning genomföres sagda år. I anledning härav vill vi anföra följande.

Folkräkningarna har en grundläggande betydelse för samhällsplaneringen. Inte minst gäller detta i fråga om regionala planeringar som under senare år ägnats allt större intresse från statsmakternas sida. Det har allmänt insetts, att politiska åtgärder, ägnade att förbättra samhällsbyggandet, måste vara grundade på utredningar, som klarlägger de sociala och ekonomiska konsekvenserna av olika tänkbara alternativ. Statsmakterna har under senare år fattat beslut om bl. a. regional jordbruksplanering, översiktlig bebyggelseplanering i form av regionplaner och generalplaner, bostadsförsörjningsplaner, vägplanering och regional lokaliseringsplanering. För samtliga dessa planeringar gäller, att de måste bygga på uppgifter angående näringsliv och befolkning i olika regioner. Det viktigaste materialet för dessa utredningar erhålles genom folkräkningarna. Detta material är det enda, som utan tidskrävande och kostsamma specialstudier regionalt kan ge en tillfredsställande analys av näringsliv orh befolkning och den hittillsvarande utvecklingen därav. Folkräkningsuppgifterna är också grundläggande för bedömningar angående den framtida utvecklingen av befolkning och näringsliv. Statliga och kommunala myndigheter är för sitt handlande i olika andra sammanhang beroende av utredningar om befolkning och näringsliv. Folkräkningarna förser också den samhällsvetenskapliga forskningen med dess kanske mest betydelsefulla grundmaterial.

För såväl statliga och kommunala myndigheter som den samhällsvetenskapliga forskningen är det synnerligen viktigt att detta grundläggande material är aktuellt. Folkräkningar bör därför, som sedan år 1930 skett, äga rum vart femte år. Folkräkningar med tio års mellanrum skulle leda till att man tidvis fick arbeta med upp till 15 år gamla siffror och innebära en allvarlig försämring av möjligheterna att göra utredningar av praktiskt värde.

Ett slopande av 1955 års folkräkning skulle också försvåra lokaliseringsorganens möjligheter att lämna råd och upplysningar till näringslivet i lo-

kaliseringsfrågor. Statsmakterna har under senaste åren ägnat dessa frågor stort intresse. Senast har detta intresse kommit till uttryck vid 1954 års riksdag då den tog ställning till motioner i båda kamrarna angående den framtida utformningen av närings- och bebyggelsestrukturen i landet. I sitt utlåtande i anledning av dessa motioner (nr 36/54) framhöll bankoutskottet bl. a. att utskottet fann det vara önskvärt, att ökade ekonomiska resurser ställdes till förfogande för planerings- och lokaliseringsverksamhetens bedrivande liksom för samhällsvetenskaplig forskning på detta område med hänsyn till den stora betydelse utformningen av närings- och bebyggelsestrukturen ägde.

En återgång till folkräkningar med tio års intervaller skulle innebära en allvarlig försämring för lokaliserings- och planeringsverksamheten samt samhällsvetenskaplig forskning på detta område och synes inte stå i överensstämmelse med ovannämnda uttalande av riksdagen.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta dels att folkräkning verkställas 1955 dels att till statistiska centralbyrån för budgetåret 1955/56 anvisas de för ändamålet erforderliga medlen.

Stockholm den 26 januari 1955

Torsten Andersson

i Brämhult

Gösta Andersson

Mölndal

Ingemund Bengtsson

Varberg

Harald Andersson

i Dunker